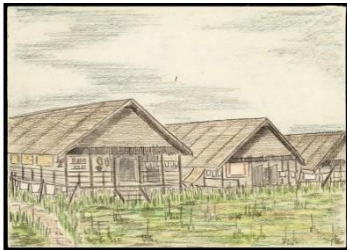

Jacobus (Jaap) Both is geboren op 9 augustus 1928 in Dolik Ilir op Sumatra, NOI. Hij zoon van ir. Jacobus Rynbrandinus Both (18 april 1900, Den Haag) en Hendrina van Rysinge (1903, Soerakarta). Zijn ouders zijn getrouwd in mei 1926.

Tijdens de oorlog werd Jaap met zijn moeder geïnterneerd in Kamp Tebing Tinggi, Deze plaats lag ongeveer 75 km ten oosten van Medan aan de kustweg. Er waren twee kampen: de Gevangenis (voor vrouwen en kinderen) en een huis (voor mannen). Op 10 november 1943 gingen ze naar Poelau Brajan.

Brayan was een woonwijk voor personeel van DSM (Deli Spoorweg Maatschappij) in Medan. In Poeloe Brayan vond onderhoud plaats aan wagons en locomotieven. Het complex bestond uit 5 blokken: A, B, C (huizen voor inheemse employees van Deli Mij), D (huizen voor Europese employees van Deli Mij) en E (koelieloodsen en enkele huisjes). Poeloe Brayan is met kamp Brastagi het grootste interneringskamp voor vrouwen en kinderen op de Oostkust van Sumatra geweest. Blok E werd in 1943 gebouwd. Dit kamp bestond uit 4 houten hongs met atapbedekking en muren van gevlochten bamboe. De huizen in dit kamp niet tegen regen bestand. Jaap kwam terecht in Blok E en zat met haar moeder in Hong IV. Ena Govers-van den Berg en Guus Schut zijn in juni gestart met welpenactiviteiten. Er konden toen zelfs twee hordes gevormd worden. Jaap Both, Gerard Looyen, Jopie en Peter Heyn waren lid van de horde. Zeven welpen behaalden hier hun eerste ster. In maart 1944 werd een geanimeerde totemjacht gehouden, ondanks het vergaderverbod en tegenwerking van de kampleiding. Een gezamenlijke maaltijd besloot dit feest. In september 1943 werd ook een nieuwe padvindsterstroep opgericht die aangroeide tot 25 leden en floreerde tot aan de verhuizing naar Gloegoer. Leidsters waren Henrietta van Blommestein en Tineke Jakobs-Keulemans ling. Nettie de Gast, Henny W. Koning, Mounti Besnard en Carla de Groot waren hier padvindster. Erna von Gerhardt zat ook in Hong II en was voor de oorlog padvindster. Mogelijk dat ze als pionierster hielp met leiding geven. Op 22 februari 1944 werd tijdens Denkdag de belofte hernieuwd. DC Blommestein had voor de meisjes als bewijs briefjes gemaakt. Tien van deze briefjes zijn bewaard gebleven en terecht gekomen in het archief van het NIOD.

Daarnaast startte een kabouterkring met 40 kabouters onder leiding van Hibou Hilligje Nelissen-Jakobs. Ze werd later opgevolgd door Oehoe mw. Sinnigh.

Omdat het kamp bij regen helemaal onder water kwam te staan, besloten de Japanners op 6 juli 1944 de 1000 gevangenen van Blok E te verplaatsen naar kamp Gloegoer II in Noord Sumatra. Als gevolg hiervan stopten de meisjestroep en de welpenhorde. In juni 1945 gingen ze van Gloegoer naar kamp Aek Paminke II. De 3 kampen van Aek Paminke bestonden uit

barakken en lagen in de buurt van Rantau Prapat middenin rubberbossen, ongeveer 300 km ten zuiden van Medan (Noord-Sumatra).

Zijn vader was tijdens de mobilisatie soldaat bij het 1e GB A & O. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd. Hij stierf aan beriberi op 7 juni 1945 in Pakanbaroe.

Meer informatie

[ir. Jacobus Rijnbrandinus Both, tweeling \(1900 - 1945\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[robertvandermeer.nl/Genealogy/Gen1138.HTM#XIIah](#)

[Bataviaasch nieuwsblad » 20 mei 1926 - Art. 70 | Delpher](#)

[De Sumatra post » 29 mei 1926 - Art. 121 | Delpher](#)

[Archieven.nl - 2583 Stukken betreffende de padvinderij, o.a. in Poelaubrajan, 1934... \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\)](#)

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Tebing Tinggi \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Medan \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Poeloe Brayan | Stichting Noord Sumatra Documentatie \(noordsumatra42-45.nl\)](#)

[Medan \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Jacobus Rijnbrandinus Both \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Rantau Prapat \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.